

Jeremia legt nu een bijzondere boodschap vast die hij aan Juda moet overbrengen. De Sabbat wordt al vele jaren alom geschonden, maar God wil nu dat deze dag in ere wordt hersteld. De Sabbat is niet alleen een vereiste van de wet, maar ook een symbool van Gods verbond met Israël. De inachtneming van de Sabbat krijgt een toegevoegde waarde in een tijd waarin de verbondsrelatie zeer ernstig verbroken is.

Jer. 17:19-27 SABBATSDAG HEILIG HOUDEN. Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: "Ga henen en sta in de poort van de kinderen des volks, door dewelke de koningen van Juda ingaan, en door dewelke zij uitgaan, ja, in alle poorten van Jeruzalem; en zeg tot hen: 'Hooft des HEEREN woord, gij koningen van Juda, en gans Juda, en alle inwoners van Jeruzalem, die door deze poorten ingaat! Zo zegt de HEERE: Wacht u op uw zielen, en draagt geen last op den sabbatdag, noch brengt in door de poorten van Jeruzalem. Ook zult gijlieden geen last uitvoeren uit uw huizen op den sabbatdag, noch enig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk als Ik uw vaders geboden heb. Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, om niet te horen, en om de tucht niet aan te nemen. Het zal dan geschieden, indien gij vlijtiglijk naar Mij zult horen, spreekt de HEERE, dat gij geen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag inbrengt, en gij den sabbatdag heiligt, dat gij geen werk daarop doet; zo zullen door de poorten dezer stad ingaan koningen en vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hun vorsten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid. En zij zullen komen uit de steden van Juda, en uit de plaatsen rondom Jeruzalem, en uit het land van Benjamin, en uit de laagte, en van het gebergte, en van het zuiden, aanbrenge de brandoffer, en slachtoffer, en spijsoffer, en wierook, en aanbrenge de loffer, ten huize des HEEREN. Maar indien gij naar Mij niet zult horen, om den sabbatdag te heiligen, en om geen last te dragen als gij op den sabbatdag door de poorten van Jeruzalem ingaat; zo zal Ik een vuur in haar poorten aansteken, dat de paleizen van Jeruzalem zal verteren, en niet worden uitgeblust.'"

Jeremia ontvangt nog een ander teken dat hij in zijn prediking kan gebruiken. Herhaaldelijk heeft God Zijn relatie met de mens vergeleken met de relatie tussen een pottenbakker en zijn klei. Zoals de pottenbakker macht heeft over de klei, zo heeft God als Schepper van het universum een onbegrensde macht over mensen en volken en het recht om over hen te heersen zoals Hem dat goeddunkt. Om deze boodschap duidelijk aan Jeremia over te brengen, leidt God hem naar het huis van een pottenbakker.

Jer. 18:1-4 JEREMIA BEZOEKT POTTENBAKKER. Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende: "Maak u op, en ga af in het huis des pottenbakkers, en aldaar zal Ik u Mijn woorden doen horen." Zo ging ik af in het huis des pottenbakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schijven. En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers te maken.

Jer. 18:5-12 POTTENBAKKERSLES. Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: "Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, o huis Israëls?" spreekt de HEERE; "ziet, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huis Israëls! In een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen; maar indien datzelve volk, over hetwelk Ik zulks gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hetzelve gedacht te doen. Ook zal Ik in een ogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten; maar indien het doet, dat kwaad is in Mijn ogen, dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over het goede, met hetwelk Ik gezegd had hetzelve te zullen weldoen. Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem, zeggende: 'Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen ulieden een gedachte; zo bekeert u nu, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw wegen en uw handelingen goed.' Doch zij zeggen: 'Het is buiten hoop; maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen, een iegelijk het goeddunken van zijn boos hart.'"

Jer. 18:13-17 PLANNEN VAN POTTENBAKKER. Daarom, zo zegt de HEERE:

“Vraagt nu onder de heidenen;
wie heeft alzulks gehoord?
De jonkvrouw Israëls
doet een zeer afschuwelijke zaak.
Zal men ook om een rotssteen des velds verlaten de sneeuw van Libanon?
Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?
Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten,
zij roken der ijdelheid;
want zij hebben hen doen aanstoten op hun wegen,
op de oude paden,
opdat zij mochten wandelen in stegen van een weg,
die niet opgehoogd is;
om hun land te stellen tot een ontzetting,
tot eeuwige aanfluitingen;
al wie daar voorbijgaat, zal zich ontzetten,
en met zijn hoofd schudden.
Als een oostenwind zal Ik hen verstrooien
voor het aangezicht des vijands;
Ik zal hun den nek en niet het aangezicht laten zien,
ten dage huns verderfs.”

Opnieuw verneemt Jeremia dat er een samenzwering tegen hem wordt gesmeed, maar dit keer lijkt het meer te gaan om een soort tegenpartij dan om een concrete bedreiging van zijn leven. Toch is Jeremia verontwaardigd en wil hij dat deze lasteraars worden gestraft. De wenende profeet is nu veranderd in een boze profeet.

Jer. 18:18 SAMENZWERING TEGEN JEREMIA. Toen zeiden zij: “Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken; want de wet zal niet vergaan van den priester, noch de raad van den wijze, noch het woord van den profeet; komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar enige zijner woorden!”

Jer. 18:19-23 JEREMIA'S WOEDE.

HEERE! luister naar mij,
en hoor naar de stem mijner twisters.
Zal dan kwaad voor goed vergolden worden?
Want zij hebben mijn ziel een kuil gegraven;
gedenk, dat ik voor Uw aangezicht gestaan heb,
om goed voor hen te spreken,
om Uw grimmigheid van hen af te wenden.
Daarom, geef hun zonen den honger over,
en doe ze wegvloeien door het geweld des zwaards,
en laat hun vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden,
en laat hun mannen door den dood omgebracht,
en hun jongelingen met het zwaard geslagen worden in den strijd.
Laat er een geschrei uit hun huizen gehoord worden,
wanneer Gij haastelijk een bende over hen zult brengen;
dewijl zij een kuil gegraven hebben om mij te vangen,
en strikken verborgen voor mijn voeten.
Doch Gij, HEERE! weet al hun raad
tegen mij ten dode;
maak geen verzoening over hun ongerechtigheid,
en delg hun zonde niet uit van voor Uw aangezicht;
maar laat hen nedergeveld worden voor Uw aangezicht;
handel also met hen, ten tijde Uws toorns.

Al is Jeremia boos en ongeduldig, toch gaat hij door met het verkondigen van Gods boodschap aan het volk. Opnieuw gebruikt God een illustratie, ditmaal een aarden kruik, om zijn boodschap te verduidelijken.

Jer. 19:1-9 BOODSCHAP VOOR TOFETH. Zo zegt de HEERE: “Ga henen en koop een pottenbakkerskruik, en neem tot u van de oudsten des volks, en van de oudsten der priesteren. En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat voor de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal; en zeg: 'Hooft des HEEREN woord, gij koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem! Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal een kwaad brengen over deze plaats, van hetwelk een ieder, die het hoort, zijn oren klinken zullen; omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben die zij niet gekend hebben, zij, noch hun vaders, noch de koningen van Juda; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen. Want zij hebben de hoogten van Baäl gebouwd, om hun zonen met vuur te verbranden, aan Baäl tot brandofferen; hetwelk Ik niet geboden, noch gesproken heb, noch in Mijn hart is opgekomen? Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dal des zoons van Hinnom, maar Moorddal. Want Ik zal den raad van Juda en Jeruzalem in deze plaats verijdelen, en zal hen voor het aangezicht hunner vijanden doen vallen door het zwaard, en door de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en Ik zal hun dode lichamen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijs geven. En Ik zal deze stad zetten tot een ontzetting en tot een aanfluiting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en fluiten over al haar plagen. En Ik zal hunlieden het vlees hunner zonen en het vlees hunner dochteren doen eten, en zij zullen eten, een iegelijk het vlees zijns naasten, in de belegering en in de benauwing, waarmede hen hun vijanden, en die hun ziel zoeken, benauwen zullen.'

Jer. 19:10-13 BETEKENIS VAN GEBROKEN KRUIK. Dan zult gij de kruik verbreken voor de ogen der mannen, die met u gegaan zijn; en gij zult tot hen zeggen: 'Zo zegt de HEERE der heirscharen: Alzo zal Ik dit volk en deze stad verbreken, gelijk als men een pottenbakkersvat verbreekt, dat niet weder geheeld kan worden; en zij zullen hen in Tofeth begraven, omdat er geen andere plaats zal zijn om te begraven. Zo zal Ik deze plaats doen, spreekt de HEERE, en haar inwoners; en dat om deze stad te stellen als een Tofeth. En de huizen van Jeruzalem en de huizen der koningen van Juda zullen, gelijk alle plaatsen van Tofeth, onrein worden, met al de huizen, op welke daken zij aan al het heir des hemels gerookt en aan vreemde goden drankofferen geofferd hebben.'”

Jeremia heeft nu al geruime tijd geprofeteerd tijdens het bewind van Josia. Ondanks zijn boosheid over de gevestigde religieuze orde is er nog geen enkele officiële actie tegen hem ondernomen en is hem nog geen lichamenlijk letsel toegebracht. Maar in allebei zal nu verandering komen. Wanneer dat gebeurt, zal Jeremia opnieuw de innerlijke pijn tonen die voortkomt uit zijn uitwendige lijden. Tegelijkertijd wordt een nieuw gevoel van vertrouwen in God onthuld: Degene die Jeremia al deze problemen heeft bezorgd, wordt feitelijk geprezen.

Jer. 19:14,15 JEREMIA VOORSPELT RAMPSPOED. Toen nu Jeremia van Tofeth kwam, waarhenen hem de HEERE gezonden had, om te profeteren, stond hij in het voorhof van des HEEREN huis, en zeide tot al het volk: “Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: 'Ziet, Ik zal over deze stad, en over al haar steden, al het kwaad brengen, dat Ik over haar gesproken heb; omdat zij hun nek verhard hebben, om Mijn woorden niet te horen.'”

Jer. 20:1,2 GESLAGEN EN OPGESLOTEN. Als Pashur, de zoon van Immer, de priester (deze nu was bestelde voorganger in het huis des HEEREN), Jeremia hoorde, diezelfde woorden profeterende, zo sloeg Pashur den profeet Jeremia, en hij stelde hem in de gevangenis, dewelke is in de bovenste poort van Benjamin, die aan het huis des HEEREN is.

Jer. 20:3-6 OORDEEL OVER PASHUR. Maar het geschiedde des anderen daags, dat Pashur Jeremia uit de gevangenis voortbracht; toen zeide Jeremia tot hem: “De HEERE noemt uw naam niet Pashur, maar Magôr-missabib. Want zo zegt de HEERE: 'Zie, Ik stel u tot een schrik voor uzelf en voor al uw liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uw ogen aanzien; en Ik zal gans Juda geven in de hand des konings van Babel, die hen naar Babel gevankelijk zal wegvoeren, en slaan hen met het zwaard. Ook zal Ik geven al het vermogen dezer stad, en al haar arbeid, en al haar kostelijkheid, en alle schatten der koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand hunner vijanden, die zullen ze roven, zullen ze nemen, en zullen ze

brenge naar Babel. En gij, Pashur, en alle inwoners van uw huis! gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel komen, en aldaar sterven, en aldaar begraven worden, gij en al uw vrienden, denwelken gij valselyk geprofeteerd hebt.”

Jer. 20:14-18 JEREMIA'S ZELFMEDELIJDEN.

Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren ben;
de dag, op welken mijn moeder mij gebaar heeft, zij niet gezegend!
Vervloekt zij de man, die mijn vader geboodschapt heeft, zeggende:
“U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem grotelyks!”
Ja, dezelve man zij, als de steden, die de HEERE heeft omgekeerd,
en het heeft Hem niet berouwd;
en hij hore in den morgenstond een geroep,
en op den middagtijd een geschrei.
Dat Hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af!
Of mijn moeder mijn graf geweest is,
of haar baarmoeder als van een, die eeuwiglyk zwanger is!
Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen,
om moeite en droefenis te zien,
en dat mijn dagen in beschaamdheid vergaan?

Jer. 20:7-10 JEREMIA VOELT ZICH VERRADEN.

HEERE! Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden;
Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht;
ik ben den gansen dag tot een belachen,
een ieder van hen bespot mij.
Want sinds ik spreke, roep ik uit,
ik roep geweld en verstorng;
omdat mij des HEEREN woord
den gansen dag tot smaad en tot schimp is.
Dies zeide ik: “Ik zal Zijner niet gedenken,
en niet meer in Zijn Naam spreken”;
maar het werd in mijn hart als een brandend vuur,
besloten in mijn beenderen;
en ik bemoeide mij om te verdragen,
maar konde niet.
Want ik heb gehoord de naspraak van velen,
van Magôr-missabib, zeggende:
“Geef ons te kennen, en wij zullen het te kennen geven”;
al mijn vredegenoten
nemen acht op mijn hinking; zij zeggen:
“Misschien zal hij overreed worden,
dan zullen wij hem overmogen,
en onze wraak van hem nemen.”

Jer. 20:11-13 JEREMIA PRIJST GOD.

Maar de HEERE is met mij als een verschrikkellyk Held;
daarom zullen mijn vervolgers struikelen, en niets vermogen;
zij zijn zeer beschaamd geworden, omdat zij niet verstandiglyk gehandeld hebben;
het zal een eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden.
Gij dan, o HEERE der heirscharen, Die den rechtvaardige proeft,
Die de nieren en het hart ziet,
laat mij Uw wraak van hen zien,
want ik heb U mijn twistzaak ontdekt.

Zingt den HEERE,
prijst den HEERE;
want Hij heeft de ziel des nooddruftigen
uit de hand der boosdoeners verlost.

CHRONOLOGIE EN COMMENTAAR

The Daily Bible, Copyright © 1984 Harvest House Publishers, Eugene, Oregon 97402

www.harvesthousepublishers.com

Met toestemming gebruikt. Nadruk en reproductie is in geen enkele vorm toegestaan.

BIJBELTEKSTEN

STATENVERTALING, Jongbloed-editie (1637-1888).

Public domain.